

علم (ساینس) اسلامی شرط گذر از حاکمیت تمدن ماتریالیستی به تمدن نوین اسلامی

محمد رحمانی^۱

حسین ردایی^۲

غفار برجساز^۲

چکیده

از آنجایی که قرآن کریم بهترین کرامت الهی برای انسان‌ها و کامل‌ترین کتاب برای هدایت مردم است، همین کتاب بهترین وسیله و جامع‌ترین رهنمود برای تحقق جهان‌بینی الهی و تمدن نوین اسلامی است؛ ولی در حیات انسان‌ها دو فایده‌ی بنیادی و غرض اصلی آفرینش فراموش شده. یکی، بنیان‌سازی حرکت انسان بر محور اصل معرفت‌شناسی توحیدی که خدای سبحان به رسول (ص) امر می‌فرماید: *فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ* (محمد/۱۹) و دیگری، تمسک به کتاب الهی - هم قرآن صامت و هم قرآن ناطق - که هر دو ذکر و مذکر انسان به مذکور حقیقی‌اند و بسیار تصفیه‌ی فکر و عمل نیاز دارد تا انسان به اصل خویش باز گردد و به همین دلیل می‌فرماید: *وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ...*؛ بر این اساس، تحقق تمدن اسلامی پیش از هر امری نیازمند نگرش جدی به مایه‌ها و علوم توحیدی در تعلیم و تربیت نفوس انسانی در دانشگاه‌هاست و بدون توجه به این هدف اصلی تلاش‌های ما مخاطب *أَيْنَ تَذْهَبُونَ* قرآن کریم خواهد بود و از تمدن نوین اسلامی مرضی بهره‌ای نخواهیم برد؛ به سخن دیگر، فارق اصلی میان اسلام و مکاتب دیگر ظهور و بروز رنگ توحیدی در نیت و افعال موحدان است و با توجه به آیه‌ی شریفه *"صِبْغَةَ اللَّهِ..."* باید در مظاهر حیات به ویژه آثار فکری مسلمین جلوه‌ی بهتری داشته باشد و اگر این هدف محقق شود به غایت آفرینش که *"وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ"* است نزدیک خواهیم شد. نتیجه آنکه، تدوین روش علم (ساینس) اسلامی بر پایه‌ی مبانی و اصول توحیدی، یکی از ضروریات بنیادی تحقق تمدن نوین اسلامی است.

واژگان کلیدی: علم (ساینس) اسلامی، تمدن نوین اسلامی، تمدن ماتریالیستی

^۱ استادیار دانشگاه شاهد

^۲ استادیار